

Thijs Banninga

Kunst van het loslaten

Iedereen maakt gebruik van de buitenruimte

Iedereen komt buiten voor bewegen, ontmoeten, spelen en/of sporten (oftewel: BOSS).

Iedereen maakt gebruik van de buitenruimte.

Toch ligt de verantwoordelijkheid voor het inrichten, beheren en onderhouden van de openbare ruimte per definitie bijna altijd bij de gemeente. Dat is ook wel logisch, want het is voor een gemeente lastig om de regie uit handen te geven. De verantwoordelijkheid voor als er iets misgaat, ligt heel snel bij de gemeente of wordt daar heel snel neergelegd.

Auteur: Thijs Banninga

Balans zoeken

Het is vaak een worsteling hoe om te gaan met bewonersinitiatieven. Zonde, want een initiatief kan namelijk prachtig zijn. Het kan een straat, buurt, wijk of een compleet dorp dichterbij elkaar brengen. Specifiek als het gaat om initiatieven in de fysieke leefomgeving, de openbare

ruimte, kunnen die ook het woongenot vergroten. Doordat bewoners zich hun directe omgeving eigen maken. Er ontstaat meer sociale cohesie en bewoners voelen zich verantwoordelijk voor hun plek en omgeving. Los daarvan kan het ook voor een gemeente positief uitpakken, doordat zij minder tijd en middelen kwijt zijn aan het beheren en onderhouden van de openbare ruimte.

Tegelijkertijd zijn en blijven initiatieven vanuit de samenleving ingewikkeld voor gemeenten om mee om te gaan. Aan de ene kant wordt eigen initiatief regelmatig aangemoedigd. Het levert immers zoveel op. Aan de andere kant is het dus ingewikkeld om de regie uit handen te geven. Overigens is er niets mis met het willen behouden van de regie over de leefomgeving. We kunnen daar heel lang over schrijven, maar uiteindelijk ligt de verantwoordelijkheid over de openbare ruimte meestal bij de gemeente. Daarnaast is het goed als je als overheid zicht hebt en houdt op welke initiatieven er allemaal zijn om ze, waar nodig, een beetje bij te sturen. Zodat initiatieven elkaar niet in de weg gaan zitten. Het is dus zoeken naar balans als

gemeente. Een balans tussen het behouden van regie en het bieden van ruimte.

Regie behouden

Wat eerder in dit artikel al staat beschreven, is dat het heel logisch is om als gemeente de regie te willen houden over wat er in de buitenruimte gebeurt. Onder andere vanwege het verantwoordelijkheidsaspect. Aan de andere kant kan deze 'houding' ook vele frustraties opleveren bij de initiatiefnemers, die veel tijd en energie steken in hun initiatief en zich tegengehouden voelen door de opstelling van de gemeente.

Vrijwel iedere gemeente zal zichzelf omschrijven als een constructief meedenkende organisatie. Het is alleen de vraag of bewoners er net zo over denken. Het is dus belangrijk om als gemeente na te gaan op welke manier je omgaat met initiatieven. Worden ze verwelkomd? Of zit je er eigenlijk niet op te wachten?

Wil je initiatieven verwelkomen in je gemeente, dan kan dat het nodige vragen van de ambtelijke organisatie, zeker als je toch een beetje

Daarnaast is het goed als je als overheid zicht hebt en houdt op welke initiatieven er allemaal zijn

maar is van belang om écht ruimte te geven aan een initiatief.

Naast de adviserende rol, blijft de verantwoordelijkheid een belangrijk aspect. Het is daarom goed dat gemeenten weten wat er speelt en welke initiatieven er zijn. Iedere buurt is anders. Dat maakt ieder initiatief uniek. Per initiatief is het dus zaak om afspraken te maken over wat er allemaal mogelijk is, maar ook om duidelijk aan te geven wat er niet mogelijk is. Denk daarbij aan het wel of niet plaatsen van speeltoestellen met een WAS-plicht of het wel of niet realiseren van een plek waar gebarbecued kan worden. Dit alles betekent overigens ook dat bewoners met een initiatief de gemeente daarvoor weten te vinden. Goede communicatie is daarom op zijn plaats. Niet alleen om alle initiatieven in beeld te hebben, maar ook om goede afspraken met elkaar te kunnen maken als een initiatief om wat voor reden dan ook ophoudt te bestaan.

Ruimte bieden

Iedere gemeente heeft ze: plekken in de openbare ruimte die om wat voor reden dan ook niet of nauwelijks worden gebruikt. Zo'n plek lijkt geen toegevoegde waarde te hebben voor de buurt. Sterker nog: deze kan een negatieve

invloed hebben op de uitstraling van een buurt. Het is tijd voor een herwaardering van deze plekken. Ondanks hun vaak beperkte omvang en gebruikswaarde, zijn zulke plekken van levensbelang voor een leefbare buurt. Zeker in een periode waarin ruimte binnen de bebouwde kom steeds schaarser wordt. Onder andere door woningbouw op inbreidingslocaties.

Juist op dit soort plekken, de vergeten, ondergewaardeerde ruimte, liggen kansen om ruimte te bieden aan initiatieven. Door de schaarse ruimte écht te benutten ten behoeve van de bewoners, creëer je eigenaarschap in de buurt en voelen bewoners zich betrokken bij hun leefomgeving. Er liggen opeens talloze mogelijkheden om (opnieuw) met elkaar in contact te komen en samen gebruik te maken van de buitenruimte. Op deze manier draagt de buitenruimte echt bij aan een leefbare samenleving. Zodat de buurt als thuis voelt, in plaats van alleen het eigen huis.

de regie wil houden op wat er allemaal buiten gebeurt. Dat betekent niet dat een gemeente het initiatief moet overnemen, integendeel. Het betekent wel dat het initiatief gebruik kan maken van de aanwezige kennis en ervaring van het ambtelijke apparaat. De gemeente fungeert daarbij als een vraagbaak, maar kan ook adviseren en eventueel begeleiden bij het aanvragen van subsidies en andere externe fondsen. Deze insteek kan een behoorlijke impact hebben op de ambtelijke capaciteit,

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

Speelstraat